

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Catholica veritas Scripturæ, & Patrum autoritate firmata. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

6
tione ipsum concipiamus, cum tamen exacte ex-
primere ipsum non possumus. Imo addit, si Spiritum
Deum dicamus, non satis esse, quia omnis spiri-
tus creatura est: in quo Nouatianum errasse pu-
tat Pamelius annotatione 33. quod Spiritum san-
ctum creaturam esse putauerit. At Nouatianus
non certe de tertia persona Trinitatis, sed de spi-
ritu pro aere, aut vento locutus est: ideoque opti-
me dixit ad exprimendam Dei subtilitatem, non
satis esse, si ipsum Spiritum appellemus, nomine
ex creatis ad diuinum translatum, nullum enim no-
men à rebus creatis desumptum exprimere valet,
quid sit Deus.

CAPVT II.

*Catholica veritas Scriptura, & Patrum auctori-
tate firmata.*

Ad Rom. I.
I. ad Tim. I.
1000. 4.

Catholica doctrina, quæ Deum esse omnino incorporeum, & spiritum affirmat, ita fuit semper in Ecclesia Dei indubitata, atque communifensu, & traditione fidelium probata, vt alicuius Concilij exprella definitione ad sui confirmationem opus modo non habeat. Est autem exprella in Scriptura ad Roman. i. vbi dicitur, *Inuisibilia Dei, &c.* Et i. Timot. i. *Regi autem seculorum immortalis, &c.* Et i. Cor. & Ioan. 4. *Deus spiritus est.* Ex quibus locis aliqui putant, non satis probari, nisi communis sententia Patrum, & Ecclesiæ in eum sensum prædictos locos interpretaretur: nam & Angeli multorum Patrum sententia sunt corporati, dicuntur tamen ab eis inuisibiles, & spirituales, quod subtiliora quædam corpora habeant, quæ spiritui, hoc est, vento assimilentur, & sub aspectum non cadant. Infra tamen disp. 178. c. 3. manifeste ostendimus, Angelos esse incorporeos, idque ex præfata Scripturâ optimè deduci. Potiori igitur ratione idem de Deo ex eadem Scriptura colligi, censendum est.

Ex immensi-
tate Deum
esse spiritum
probat Al-
phonſus à
Caſtro.

Quocirca patres omnes commemorati Audien-
tium sententia hæreticam esse merito putarunt:
contra quam ex recentioribus disputat Alphonsus
de Castro verbo *Deus*, hæresi 2.æq; ex Dei immen-
sitate, quam Scriptura tradit, probat ipsum non
esse corporeum: aut enim esset corpus infinitum
aut infinitum: infinitum corpus suum hoc vi-
nerium fateri, sine fundamento est, & vt multis
placet impossibile: finitū autem esse nequit, nam
aliquo loco natura sua concluderetur, contra id,
quod passim clamat Scriptura, Dei maiestatis nec
cælo, nec toti vniuerso contineri: superest ergo
spiritum esse, qui in toto mundo, & in quavis il-
lius parte ita sit, vt natura sua, nec circūscribatur,
nec definiatur vniuerso: quia in alijs, si plura es-
sent, existeret posset, vt dñs. 29. videbimus.

Obiectio pro
Audientis.

Si autem pro Audianis aliquid argumentum quiddam valeret, illud esset, quod in Scriptura homo dicitur factus ad imaginem, & similitudinem Dei, & Deo plura membra tribuuntur, ut oculi, manus, &c. Hoc tamen ridiculum est, primum enim omnes Partes interpretantur imaginem, & similitudinem Dei in homine secundum animam; id quod late profertur contra Epiphanium loco citato, & Theodoretus quaest. illa 20. in Genes. alterum vero; si vim aliquam haberet, probaret etiam Deum esse leonem, & habere alas, imo vero esse monstrum ex variis animantibus compactum, cum varia ei membra non tantum ho-

minis, sed aliorum quoque animantium Scriptura
tribuit. Ea igitur omnia per metaphoram intel-
ligenda esse optime docent Nouatianus lib. de
Trinit. cap. 6. & 7. Augustin. lib. de vera, & falsa
religione. cap. 50. & epistol. 112. post medium, & in
lib. de Essentia diuinitatis aliquidam a principio,
Hieronymus, & Anselmus in opusculis de hac re
Gregori, lib. 14. Moralium cap. 22. in illud, *Orabam
filiis vestris me*. Damascenus 1. de fide cap. 14, & 15.
Isidorus lib. 6. Etymologic. extat quoque in 9. tom.
Hieronymi epistola quaedam in ordine 17, quæ ex-
plicat singula, quæ Deo in Scriptura tribuuntur.
Idem argumentum tractat Sanctes Pagninus in
Isagoge ad sacras literas cap. 47.

CAPVT III.

Rationes eiusdem sententiæ:

TAmetsi philosophorum communis sententia semper fuerit, verum Deum immaterialem, & incorporeum esse : Nihilominus ratione philosophica hoc ipsum demonstrare decreui, si mulque ostendere, Deum non esse compositum, quod S. Thomas in a.2. probare contendit. Omnis vero multis alijs rationibus, hac vnica suaderi potest. Si Deus est corporeus, vel est compositus, vel omnino simplex; neutro modo potest esse: ergo debet esse spiritualis, & incorporeus. Primum, si est compositus, necessario duabus partibus, vel minimum constare, quoniam altera esset potentia, altera vero actus, alioqui non esset vnum simpliciter. Quod tepugnans: Atqui non potest esse in Deo vna pars potentia, altera vero actus; pars enim in potentia non esset res perfectissima, quae esse posset, neque esset Deus, vel perspicue apparet: ergo neque ea se haberebset esse, neque vnionem cum actu, sed ab alio perfectioni, quod vel esset Deus, vel aliquid sub Deo, haberet esse, & vnionem: cum actus: ergo praeter illam partem, quae esset potentia, esset aliquid, quod esset Deus a quo ipsa penderet, ac proinde de essentia Dei esse non posset.

At dicat aliquis, illam quidem ab alio pendere perfectionem, scilicet à toto composito, cuius esse pars : quocirca non sequitur , præter eam esse Deum, ad cuius constitutionem, & compositionem ipsa non requiritur. Verum hæc obiectio facile rejicitur, nam partes componentes totum non possunt in suo esse, aut vnione, quaad compositionem conueniunt, à toto ipso pendere: sunt enim natura priores ipso composito: prius autem à posteriori non pendet. Quare si pars illa ab aliquo, quod est Deus, pendet ad compositionem illius pertinere non potest: qua ratione Antifiodor^{us} tenens lib. i. Sum. c. i. par. 2. colligit, si Deus esset compositus, aliquid esset ipso prius. Nazianzenus autem Oratione 34. quæ est secunda de Theologia non longe à principio, compositionem in Deo non esse probat his verbis : *Compositio quippe pugne initium est, pugna autem disidii disidui solutio; solutio porro nullo modo in Deum, ac primam illam naturam cadit.* Imò inde colligit etiam Nazianzenus, Deum non esse corpus : sentire namque videtur omne corpus compositum esse, & corruptionis capax, quod sane licet demonstrari non possit, mihi tamen probabilissimus est: atque, si de corruptione loquamur, Scripturæ, & Patrum doctrinæ admodum consentaneum videtur.

Cæterum